

ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

THÁNG 9
2016

02 | ỦNG HỘ HAY PHẢN ĐỐI?

GÂY NUÔI THƯƠNG MẠI VÀ BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ
NGUY CẤP, QUÝ, HIẾM LÀ HIẾM HỌA ĐỐI VỚI ĐA DẠNG SINH HỌC
CỦA VIỆT NAM

09 | BÙNG PHÁT TỘI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TRÊN INTERNET

05 |

VỢ ĐỐI TƯỢNG
GIẾT VÀ BUÔN BÁN
HỒ TRÁI PHÉP
ĐƯỢC CẤP PHÉP
NUÔI HỒ "BẢO TỒN"

07 | SWAZILAND ĐỀ XUẤT HỢP PHÁP HÓA BUÔN BÁN SỪNG TÊ GIÁC VIỆT NAM NÊN LÀM GÌ?

ỦNG HỘ HAY PHẢN ĐỐI?

GÂY NUÔI THƯƠNG MẠI VÀ BUÔN BÁN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ NGUY CẤP, QUÝ, HIẾM LÀ HIỂM HỌA ĐỐI VỚI ĐA DẠNG SINH HỌC CỦA VIỆT NAM

Trong vài thập kỷ gần đây, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế, nhu cầu tiêu thụ động vật hoang dã (ĐVHD), đặc biệt tại các thành phố lớn, cũng ngày một gia tăng. Một số chính sách một mặt khuyến khích hoạt động gây nuôi thương mại và buôn bán ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm, mặt khác lại cố gắng bảo vệ các loài này trong tự nhiên. Thêm vào đó, một số văn bản pháp luật, chính sách đã được triển khai mà không nghiên cứu, xem xét thận trọng những ảnh hưởng nghiêm trọng do hoạt động buôn bán ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm gây ra đối với đa dạng sinh học của đất nước.

Những người ủng hộ hoạt động gây nuôi thương mại và buôn bán các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm cho rằng hoạt động này không những thúc đẩy phát triển kinh tế mà còn giảm áp lực săn bắt và khai thác các loài này trong tự nhiên, giúp duy trì nguồn gen nhằm mục đích bảo tồn. Nhiều chủ cơ sở tư nhân gây nuôi các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm như hổ hay gấu cũng tự gắn mác “bảo tồn” cho cơ sở của mình.

Ngược lại, những người phản đối cho rằng hoạt động gây nuôi thương mại và buôn bán ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm sẽ làm gia tăng nguy cơ tuyệt chủng của các loài này tại Việt Nam cũng như các quốc gia trong khu vực. Là một tổ chức có hơn 11 năm kinh nghiệm hỗ trợ các cơ quan chức năng trên cả nước đấu tranh với các tội phạm về ĐVHD, ENV rất quan ngại và đề xuất nghiêm cấm gây nuôi thương mại và buôn bán các loài ĐVHD nguy cấp, quý hiếm vì những lý do sau:

- ▶ Một thực tế phổ biến khác là các cơ sở kinh doanh ĐVHD (ví dụ như các nhà hàng) thường tái sử dụng giấy phép cho một loài nhất định nhiều lần nếu giấy phép đó vẫn còn hiệu lực nhằm che giấu hành vi kinh doanh ĐVHD bất hợp pháp.
- ▶ Việc quản lý và giám sát các cơ sở cung cấp ĐVHD hoặc sản phẩm từ ĐVHD cho thị trường tiêu thụ gặp nhiều khó khăn. ĐVHD và các sản phẩm từ ĐVHD thường được cất giấu kỹ tại các cơ sở kinh doanh hay trong quá trình vận chuyển, và chỉ được cung cấp khi khách hàng có nhu cầu. Chính vì vậy, việc theo dõi các hoạt động buôn bán, săn bắt và vận chuyển

Hồ sơ vụ việc số 6200/ENV

Hoạt động buôn bán giấy tờ chứng minh nguồn gốc hợp pháp của ĐVHD đã trở thành một “loại hình kinh doanh” thu lời lớn, tạo điều kiện cho tình trạng nhập lậu ĐVHD xảy ra phổ biến tại các cơ sở gây nuôi ĐVHD được cấp phép.

THỰC THI PHÁP LUẬT

Quản lý thị trường

- ▶ Các cơ quan chức năng không thể phân biệt tính chất pháp lý (hợp pháp hay bất hợp pháp) của các cá thể ĐVHD và sản phẩm của chúng được buôn bán hay tiêu thụ trên thị trường. Đây chính là kẽ hở lớn để các đối tượng buôn bán lợi dụng triệt để nhằm trục lợi bất chính.

ĐVHD cũng như sản phẩm từ ĐVHD là những thách thức lớn đối với các cơ quan chức năng.

Quản lý các cơ sở gây nuôi

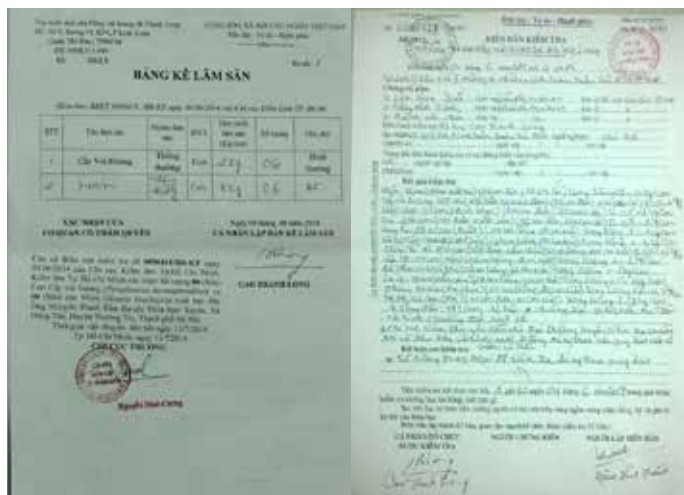
- ▶ Theo khảo sát gần đây của ENV tại một số cơ sở gây nuôi thương mại ĐVHD ở Việt Nam, tình trạng nhập lậu ĐVHD tại các cơ sở, việc chủ cơ sở và cán bộ thực thi pháp luật lợi dụng kẽ hở của pháp luật và cơ chế quản lý lỏng lẻo để kiếm lời bất chính là những hiện tượng phổ biến.

Hồ sơ vụ việc số 8716/ENV

Một cá thể cây vòi hương nuôi nhốt tại một cơ sở gây nuôi đã được cấp phép. Vết thương do sập bẫy cho thấy cá thể này bị săn bắt từ tự nhiên mà không phải được sinh sản tại cơ sở.

- ▶ Các cơ quan chức năng địa phương thường không giám sát, theo dõi chặt chẽ sự thay đổi về số lượng ĐVHD tại các cơ sở (nhập mới, bán đi, số lượng sinh/tử). Các cơ sở cũng thường xuyên giả mạo giấy phép vận chuyển (bảng kê lâm sản có xác nhận của cơ quan kiểm lâm sở tại được sử dụng để chứng minh nguồn gốc hợp pháp của ĐVHD).
- ▶ Các cơ quan chức năng hiện không thể quản lý hiệu quả những cơ sở gây nuôi ĐVHD. Một số vụ việc gần đây liên quan đến các cơ sở gây nuôi ĐVHD được cấp phép như nhập lậu tê tê, buôn bán gấu con, hay một đối tượng có tiền án liên quan đến hồ được cấp phép nuôi "bảo tồn" hồ là những ví dụ điển hình của tình trạng này.

Chi bằng vài cuộc điện thoại, một nhà báo điều tra đã dễ dàng mua được một bộ giấy tờ chứng minh nguồn gốc hợp pháp của ĐVHD dưới tên giả của một cơ sở gây nuôi không tồn tại.

Kết quả khảo sát của ENV tại 26 cơ sở gây nuôi thương mại ĐVHD ở Việt Nam:

- 100%** (26/26) cơ sở gây nuôi được khảo sát có các dấu hiệu nhập lậu ĐVHD từ tự nhiên.
- 55%** (16/26) chủ cơ sở gây nuôi cho biết cơ sở của họ đã nhập lậu ĐVHD.
- 76%** (14/18) chủ cơ sở gây nuôi cho biết cán bộ kiểm lâm đã nhận hối lộ.
- 89%** (17/19) chủ cơ sở gây nuôi cho biết họ bán giấy phép vận chuyển chứng minh các cá thể ĐVHD không rõ nguồn gốc trên thực tế có nguồn gốc hợp pháp tại cơ sở.
- 91%** (10/11) chủ cơ sở gây nuôi cho biết họ mua giấy phép vận chuyển từ những cơ sở khác hoặc từ cán bộ kiểm lâm.
- 100%** (18/18) chủ cơ sở gây nuôi cho biết họ mua ĐVHD không kèm giấy phép vận chuyển.
- 100%** (14/14) chủ cơ sở gây nuôi cho biết họ bán ĐVHD không kèm giấy phép vận chuyển.

NHU CẦU THỊ TRƯỜNG

- ▶ Nhu cầu tiêu thụ đối với các sản phẩm bị cấm có khả năng gia tăng sau khi các sản phẩm này được phép lưu thông trên thị trường.
- ▶ Những người ủng hộ hợp pháp hóa hoạt động buôn bán các sản phẩm từ ĐVHD, ví dụ như sừng tê giác, cho rằng sừng tê giác với nguồn gốc hợp pháp có thể đáp ứng nhu cầu thị trường. Tuy nhiên, khi mua bán sừng tê giác trở thành hoạt động hợp pháp, sừng tê giác sẽ trở nên sẵn có trên thị trường và kích thích nhu cầu tiêu thụ của nhiều người hiện không sử dụng sản phẩm này. Nhu cầu tăng cao sẽ nhanh chóng vượt quá khả năng cung cấp sừng tê giác hợp pháp và do đó thúc đẩy tình trạng săn bắt tê giác ngoài tự nhiên.

GIÁ TRỊ BẢO TỒN

- ▶ Việc cho phép gây nuôi và buôn bán các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm trên thị trường sẽ cản trở những nỗ lực bảo tồn các loài này trong tự nhiên. Các nỗ lực bảo tồn luôn hướng tới mục tiêu bảo vệ đa dạng sinh học vì một xã hội phát triển bền vững. Trong khi đó, gây nuôi thương mại là hoạt động kinh doanh vì lợi nhuận. Để có được lợi nhuận, các chủ cơ sở gây nuôi đáng lẽ phải lựa chọn những loài có đặc tính sinh sản và sinh trưởng tốt trong môi trường nuôi nhốt để đem lại lợi nhuận cao. Tuy nhiên, thực tế cho thấy rất ít chủ cơ sở gây nuôi am hiểu về các loài được gây nuôi hay chú trọng đầu tư cơ sở vật chất, kỹ thuật cần

Ảnh: Jenny Daltry
Gây nuôi thương mại cá sấu có thực sự là một thành công của bảo tồn?
Hay chính hoạt động gây nuôi và việc tìm nguồn giống duy trì hoạt động này là nguyên nhân đẩy cá sấu tự nhiên đến con đường tuyệt chủng?

thiết để gây dựng một cơ sở gây nuôi và buôn bán hợp pháp ĐVHD. Tình trạng giao phối cận huyết và lai tạp nguồn gen diễn ra phổ biến do các cơ sở thiếu kiến thức và cơ sở vật chất cần thiết. Chính vì vậy, các cá thể ĐVHD được sinh ra tại các cơ sở gây nuôi ở Việt Nam không có giá trị bảo tồn. Nếu được thả về tự nhiên, chúng sẽ khó sống sót do mất bản năng sinh tồn để tồn tại trong tự nhiên. Hiện nay, hầu hết các cơ sở gây nuôi ĐVHD, đặc biệt là các cơ sở có quy mô lớn, thường tối đa hóa lợi nhuận bằng cách nhập lậu toàn bộ hoặc thường xuyên bổ sung đàn giống bằng nguồn ĐVHD săn bắt trái phép từ tự nhiên.

Chủ các cơ sở gây nuôi thương mại ĐVHD tại Việt Nam không phải là những nhà khoa học hay nhà bảo tồn. Ưu tiên hàng đầu của họ là lợi nhuận, không phải là bảo tồn ĐVHD.

- ▶ Một minh chứng rõ nhất về hậu quả của hoạt động gây nuôi thương mại và buôn bán ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm là trường hợp loài cá sấu Xiêm ở Việt Nam. Sự phát triển của các cơ sở gây nuôi đã dẫn đến sự diệt vong của loài cá sấu Xiêm trong tự nhiên ở Việt Nam, đồng thời gây suy giảm nghiêm trọng các quần

thể cá sấu Xiêm trong tự nhiên ở một số quốc gia lân cận như Cam-pu-chia và Lào. Đối lập với sự phát triển mạnh mẽ của các cơ sở gây nuôi cá sấu tại Việt Nam, cá sấu tự nhiên vẫn tiếp tục bị săn bắt và buôn bán bất hợp pháp. Chương trình tái thả cá sấu vào Bầu Sấu tại Vườn Quốc gia Cát Tiên tuy được thực hiện thành công nhưng vô cùng tốn kém. Nhìn chung, hoạt động tái thả các cá thể được sinh sản và phát triển trong môi trường nuôi nhốt về tự nhiên là vô cùng khó khăn, đặc biệt với các loài thú như hổ hoặc gấu.

- ▶ Các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm phải được bảo vệ tuyệt đối và không cho phép gây nuôi thương mại dưới bất kỳ hình thức nào. Số lượng cá thể của các loài này trong tự nhiên còn lại rất ít; do đó, chỉ riêng hoạt động khai thác để nghiên cứu tạo nguồn giống ban đầu cũng có thể khiến các loài này bị tuyệt chủng trong tự nhiên.
- ▶ Hoạt động gây nuôi nhằm mục đích bảo tồn các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm chỉ được thực hiện bởi các chuyên gia và nhà khoa học tại cơ sở nghiên cứu hoặc theo dự án bảo tồn do Nhà nước quản lý. Các cơ sở bảo tồn này không được phép kinh doanh thương mại ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm cũng như bộ phận, dẫn xuất của chúng dưới bất kỳ hình thức nào.

Tất cả những chính sách hoặc văn bản pháp luật có nguy cơ gây tổn hại đến đa dạng sinh học của đất nước cần phải được nghiên cứu, cân nhắc kỹ lưỡng trước khi ban hành. Việc gây nuôi các loài ĐVHD, kể cả các loài thông thường, chỉ được phép tiến hành khi có căn cứ khoa học chứng minh rõ ràng việc gây nuôi thương mại những loài đó không ảnh hưởng tới các quần thể của chúng trong tự nhiên. Việt Nam chỉ nên cho phép gây nuôi thương mại những loài đã có đánh giá tác động kỹ lưỡng cho thấy hoạt động khai thác hợp pháp trong tự nhiên (để làm nguồn giống ban đầu, nguồn giống bổ sung thường xuyên hoặc ngay cả hoạt động săn bắt trái phép ở một mức độ nào đó nếu có diễn ra) không ảnh hưởng đến sự tồn tại và phát triển bền vững của các quần thể loài đó trong tự nhiên.

Tố cáo hành vi nhận hối lộ

Nếu thấy cơ quan chức năng nhận tiền hay quà hối lộ từ những người buôn bán ĐVHD hoặc nuôi giữ ĐVHD trái phép, người dân có thể tố giác với Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng theo số điện thoại:

080 48 228

VỢ ĐỐI TƯỢNG GIẾT VÀ BUÔN BÁN HỔ TRÁI PHÉP ĐƯỢC CẤP PHÉP NUÔI HỔ “BẢO TỒN”

Giữa năm 2016, Cơ quan quản lý Công ước về thương mại quốc tế các loài động, thực vật hoang dã nguy cấp (CITES) Việt Nam đã cấp phép cho Công ty TNHH Bạch Ngọc Lâm nhập khẩu 09 cá thể hổ có nguồn gốc từ châu Âu về khu du lịch sinh thái Hòn Nhạn. Người đứng đầu Công ty TNHH Bạch Ngọc Lâm là bà Nguyễn Thị Liên. Vụ việc sẽ không thu hút sự chú ý của dư luận nếu chồng bà Liên - ông Phạm Văn Tuấn - không phải là đối tượng đã từng có 2 tiền án về tội phạm liên quan đến hoạt động giết hại, buôn bán hổ và hiện được cho là một mắt xích trong mạng lưới tội phạm buôn bán ĐVHD có tổ chức.

Đầu năm 2016, Ủy ban nhân dân tỉnh Nghệ An đã cấp giấy phép gây nuôi hổ vì mục đích “bảo tồn” cho công ty TNHH Bạch Ngọc Lâm. Khu du lịch sinh thái Hòn Nhạn của công ty này cũng đã tiếp nhận 15 cá thể hổ từ vườn thú tư nhân của đại gia Lê Thanh Thanh (Công ty TNHH Sinh thái Mừng Thanh, Nghệ An).

Theo ENV, quyết định cấp phép “nuôi trồng loài được ưu tiên bảo vệ” của Ủy ban nhân dân tỉnh Nghệ An đã không tuân thủ các quy định hiện hành của pháp luật bởi lẽ tại thời điểm cấp phép, Công ty TNHH Bạch Ngọc Lâm vẫn chưa được cấp giấy chứng nhận “cơ sở bảo tồn đa dạng sinh học” – một điều kiện tiên quyết để gây nuôi

loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ theo quy định của pháp luật.

Không bàn đến việc ông Phạm Văn Tuấn không phải là người đại diện Công ty TNHH Bạch Ngọc Lâm và vợ ông Tuấn hoàn toàn có quyền xin cấp phép gây nuôi hổ, vấn đề ở đây là các cơ quan chức năng tỉnh Nghệ An và đại diện của Cơ quan quản lý CITES Việt Nam đã nghĩ gì khi quyết định cấp phép nuôi hổ cho vợ một đối tượng đã có hai tiền án tội phạm về hổ? Quyết định cấp phép này được đưa ra hoàn toàn xuất phát từ mong muốn bảo tồn loài hổ... và vì lợi ích của quốc gia??? Những ai đã hưởng lợi trực tiếp và sẽ tiếp tục hưởng lợi từ quyết định này? Các cơ quan chức năng ra quyết định giải thích như thế nào khi chính mình trao số phận của những cá thể hổ - loài ĐVHD đặc biệt nguy cấp, quý, hiếm - vào tay một tên trùm buôn bán hổ núp dưới danh nghĩa phục vụ mục đích “giáo dục bảo tồn”?

Luật pháp được xây dựng nhằm định hướng phát triển xã hội theo hướng hoàn thiện hơn và phục vụ tốt hơn lợi ích của tất cả các thành viên trong xã hội. Bảo vệ những cá thể hổ ít ỏi còn lại trong tự nhiên cũng như đóng góp vào nỗ lực bảo tồn loài hổ trên thế giới là trách nhiệm của tất cả chúng ta. Để thực hiện tốt điều đó, các cơ quan chức năng phải thể hiện tốt vai trò lãnh đạo và có trách nhiệm cao khi tiến hành các nhiệm vụ được giao.

Sự phát triển của các trang trại gây nuôi hổ tại Việt Nam đã trở thành một mối đe dọa nghiêm trọng. Chính vì vậy, các cơ quan chức năng được giao nhiệm vụ cùng với các cá nhân, tổ chức và cả cộng đồng phải nỗ lực chung tay để sớm chấm dứt hoàn toàn vấn đề này.

Theo điều tra của ENV, tình trạng nhập lậu, buôn bán trái phép hổ và các sản phẩm từ chúng được ghi nhận tại 6 trong tổng số 14 cơ sở gây nuôi hổ tư nhân. Ngoài ra, các vi phạm liên quan đến hoạt động quản lý biến động số lượng hổ cũng được ghi nhận tại 3 vườn thú tư nhân khác.

Không những vậy, do thiếu biện pháp quản lý số lượng hổ sinh sản, tổng số hổ gây nuôi tại các cơ sở tư nhân đã gia tăng nhanh chóng từ 81 cá thể (2010) lên đến 189 cá thể (cuối tháng 7/2015), không tính những cá thể mới sinh sau ngày ENV kết thúc điều tra.

Bài học đắt giá liệu đã được tiếp thu?

Đầu năm 2005, hơn 4.300 cá thể gấu có nguồn gốc bất hợp pháp đã bị phát hiện nuôi nhốt trái phép tại các trang trại phục vụ mục đích trích hút mật. Hậu quả nghiêm trọng này bắt nguồn từ sự quản lý lỏng lẻo của các cơ quan chức năng địa phương trong nhiều năm. Từ đó, Chính phủ Việt Nam đã rất nỗ lực từng bước chấm dứt hoàn toàn tình trạng nuôi nhốt gấu lấy mật. Hiện nay, số lượng gấu nuôi nhốt tại các trang trại đã giảm nhiều và chỉ còn khoảng 1.200 cá thể. Tuy nhiên sau 12 năm, cuộc chiến tốn rất nhiều công sức và tiền của này vẫn chưa

Báo cáo vi phạm về ĐVHD tới
đường dây nóng:
1800 1522
hotline@fpt.vn

Hồ sơ vụ việc số 9356/ENV

Liệu hổ có theo bước gấu? Năm 2005, hơn 4.300 cá thể gấu có nguồn gốc bất hợp pháp đã bị phát hiện nuôi nhốt tại các trang trại. Những nỗ lực khắc phục sai lầm nghiêm trọng trong công tác quản lý của các cơ quan chức năng vẫn kéo dài tới thời điểm hiện nay với khoảng 1.200 cá thể gấu vẫn tồn tại ở các cơ sở gây nuôi.

“Hổ, vượn, voọc, voi và rất nhiều loài khác đang theo chân tê giác trên con đường tuyệt chủng. Việc ngăn chặn điều đó hoàn toàn phụ thuộc vào hành động của chúng ta trước khi mọi thứ quá muộn.”

chấm dứt. Điều đau lòng hơn là bài học vô cùng đắt giá này dường như đã sớm bị lãng quên vì lịch sử đang lặp lại tương tự đối với hổ. Hiện nay ở Việt Nam, 189 cá thể hổ đang bị nuôi nhốt trong các trang trại. Liệu con số này sẽ thay đổi ra sao trong thời gian tới đây: 250, 500, 800, 1.200, 4.500 cá thể hay còn hơn thế nữa? Có phải chúng ta đang khoanh tay ngồi chờ đến khi hàng ngàn cá thể hổ bị nuôi nhốt trong các trang trại rồi mới tiến hành một chiến dịch quy mô, tốn kém và kéo dài khoảng 20 năm để chấm dứt vấn nạn gây nuôi loài ĐVHD đặc biệt nguy cấp này?

- ▶ Không bao giờ cấp phép nuôi hổ vì bất cứ mục đích gì cho những đối tượng buôn bán/có mối liên hệ chặt chẽ với các đối tượng buôn bán loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm này;
- ▶ Thu hồi giấy phép và đóng cửa các cơ sở gây nuôi có hành vi buôn bán hổ hoặc bộ phận của hổ, dưới bất kỳ hình thức nào. Trong trường hợp này, các cá thể hổ phải bị tịch thu và chuyển giao cho các cơ sở được thành lập hợp pháp, có đủ điều kiện nuôi nhốt và có các chương trình gây nuôi vì mục đích giáo dục, bảo tồn hoặc nghiên cứu khoa học;
- ▶ Có biện pháp hạn chế hoặc chấm dứt tình trạng hổ sinh sản tại các vườn thú và những cơ sở gây nuôi tư nhân khác nếu các cơ sở này không có kế hoạch bảo tồn rõ ràng liên hệ với hoạt động cho sinh sản. Chỉ những vườn thú chưa từng xảy ra vi phạm về hổ và có cam kết chặt chẽ về việc không cho phép hoạt động buôn bán các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm và các bộ phận của chúng mới được phép cho sinh sản hổ và các loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm khác.

Hồ sơ vụ việc số 2136/ENV

Hai cá thể hổ con của Công ty TNHH Sinh thái Mường Thanh. Cơ sở này đã chuyển giao 14 cá thể hổ cho Khu du lịch sinh thái Hòn Nhai. Rất có thể những cá thể hổ này sẽ sớm trở thành nguồn giống để che giấu hoạt động nhập lậu hổ qua cơ sở của vợ đối tượng Phạm Văn Tuấn.

Khác với gấu, hổ không còn đến 20 năm! Chúng ta cần chấm dứt tình trạng này NGAY BÂY GIỜ, khi tình trạng gây nuôi hổ vẫn đang trong tầm kiểm soát và trước khi chúng vĩnh viễn bị tuyệt diệt trong tự nhiên ở Việt Nam. Câu chuyện về gấu là một bài học vô cùng đắt giá để chúng ta cân nhắc và sớm đưa ra những quyết định sáng suốt cho tương lai của loài hổ cũng như những loài ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm khác.

Ngay từ lúc này, các cơ quan có thẩm quyền cần quyết tâm:

HỒ SƠ TỘI PHẠM CỦA PHẠM VĂN TUẤN

Tháng 6/2006: đối tượng bị kết án 9 tháng tù (hưởng án treo) theo Điều 190, Bộ luật Hình sự 1999 về tội vi phạm các quy định về bảo vệ ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm.

Tháng 6/2010: Công an tỉnh Nghệ An xác nhận đối tượng này là chủ sở hữu của số tang vật bị tịch thu trước đó, bao gồm: 1 cá thể hổ đông lạnh, 1 bộ xương hổ và nhiều bộ phận của ĐVHD khác. Tháng 11/2010: đối tượng bị tuyên án 30 tháng tù (cho hưởng án treo, thời gian thử thách 5 năm).

Đã đến lúc Việt Nam cần quyết tâm thực hiện các biện pháp cấp bách nhằm ngăn chặn những tổn thất nghiêm trọng có thể xảy ra đối với nền đa dạng sinh học của đất nước. Chúng ta sẽ phải chịu trách nhiệm với tất cả các quyết định mà chúng ta đưa ra ngày hôm nay. Đa dạng sinh học của nước nhà là vô giá và không thể đánh đổi, kể cả bằng tiền bạc!

Giữa bối cảnh cuộc khủng hoảng về số lượng tê giác bị sát hại tại châu Phi đang lên đến đỉnh điểm, Vương quốc Swaziland đã gửi đề xuất hợp pháp hóa buôn bán quốc tế sừng tê giác đến Hội nghị các quốc gia thành viên CITES (COP). Cơ quan chịu trách nhiệm bảo vệ ĐVHD của Swaziland cho biết nếu bán 330kg sừng tê giác hiện đang lưu kho tại quốc gia này có thể thu được khoảng 10 triệu Đô la Mỹ - số tiền đủ để hỗ trợ cơ quan chức năng tiến hành những biện pháp cần thiết nhằm bảo vệ 73 cá thể tê giác trắng còn lại tại Swaziland khỏi những kẻ săn trộm. Đây là số lượng sừng thu được từ những cá thể chết tự nhiên hoặc tịch thu được từ các vụ săn bắn và buôn bán sừng tê giác trái phép. Ngoài đề xuất bán sừng tê giác tịch thu được, Swaziland còn đề xuất mỗi năm bán thêm 20kg sừng tê giác (tương đương khoảng 600.000 Đô la Mỹ) có được từ hoạt động thu cất sừng từ những cá thể tê giác sống và sừng tê giác mọc lại sau khi bị cắt.

ENV cho rằng đề xuất bán sừng tê giác và sử dụng nguồn thu này để phục vụ các hoạt động chống săn trộm tại Swaziland là một ý tưởng sai lầm. Bởi lẽ, một khi sừng tê giác hợp pháp tồn tại song song với sừng tê giác bất hợp pháp, công tác thực thi pháp luật và xử lý các vi phạm liên quan tới sừng tê giác ở nhiều quốc gia sẽ rất khó khăn. Khi sừng tê giác trở nên sẵn có trên thị trường, nhu cầu sử dụng sản phẩm này cũng gia tăng, đặc biệt là ở một số quốc gia như Việt Nam và Trung Quốc. Tháng 10/2016, COP lần thứ 17 tại Nam Phi sẽ tiến hành bỏ phiếu cho vấn đề này. ENV đề nghị Chính phủ Việt Nam phản đối đề xuất của Swaziland.

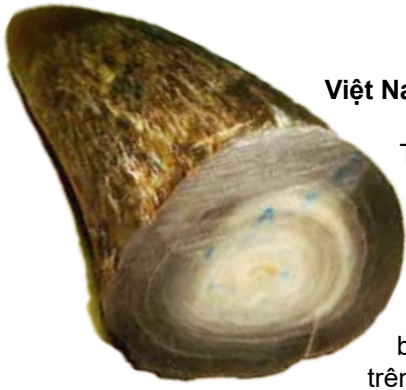
Hợp pháp hóa buôn bán sừng tê giác và những mặt trái

- ▶ **Khó khăn trong công tác thực thi pháp luật:** Hợp pháp hóa buôn bán sừng tê giác sẽ dẫn đến tình trạng sừng tê giác hợp pháp và bất hợp pháp song song tồn tại trên thị trường. Đây thực sự là một trở ngại lớn đối với các cơ quan thực thi pháp luật vì không thể phân biệt giữa sừng tê giác hợp pháp và bất hợp pháp, dẫn đến việc các cán bộ thực thi dễ dàng cho qua và bỏ lọt tội phạm. Các điều kiện mới này sẽ tạo cơ hội vô cùng thuận lợi cho những đường dây buôn bán sừng tê giác trái phép hoành hành và gia tăng nạn tham nhũng. Chính vì thế, hợp pháp hóa buôn bán sừng tê giác càng gia tăng tình trạng buôn bán trái phép sừng tê giác cũng như nạn săn bắn chúng trong tự nhiên.
- ▶ **Kích thích nhu cầu sử dụng:** Nhu cầu tiêu thụ sẽ không giảm một khi quốc tế cho phép buôn bán và tiêu thụ sản phẩm từ ĐVHD. Việc buôn bán sừng tê giác, nếu được hợp pháp hóa, sẽ kích thích nhu cầu sử dụng của những người chưa sử dụng hoặc chưa có nhu cầu sử dụng, đặc biệt là khi nguồn cung đã sẵn có và công khai trên thị trường. Điều này càng khiến nhu cầu tiêu thụ sừng tê giác ngày một gia tăng, dẫn đến tình trạng săn bắn tê giác cũng gia tăng để đáp ứng nhu cầu thị trường.

SWAZILAND ĐỀ XUẤT HỢP PHÁP HÓA BUÔN BÁN SỪNG TÊ GIÁC

VIỆT NAM NÊN LÀM GÌ?

Việt Nam nên làm gì?

Trong những năm gần đây, cộng đồng quốc tế cho rằng Việt Nam là một trong những thị trường tiêu thụ sừng tê giác lớn và là mắt xích quan trọng trong mạng lưới buôn bán và cung cấp sừng tê giác trên thế giới. Chính vì vậy, hình ảnh Việt Nam sẽ bị tổn hại nghiêm trọng nếu chúng ta bỏ phiếu tán thành đề xuất hợp pháp hóa buôn bán quốc tế sừng tê giác của Swaziland. Không những vậy, quyết định này còn ảnh hưởng xấu đến tất cả những nỗ lực lâu nay của Chính phủ, nhiều tổ chức và cộng đồng nhằm giảm thiểu nhu cầu sử dụng sừng tê giác trong nước. Trong bối cảnh hiện nay, ENV đề xuất Việt Nam cấp bách thực hiện những hành động sau:

Cam kết chính thức

Với tư cách là cơ quan đại diện cho tiếng nói của Việt Nam trong Hội nghị CITES COP 17 sắp tới tại Nam Phi, cơ quan quản lý CITES Việt Nam nên công khai bày tỏ quan điểm của Việt Nam bằng lá phiếu “phản đối” đề xuất của Swaziland. Lá phiếu phản đối này chính là thông điệp rõ ràng của Việt Nam gửi đến các quốc gia thành viên khác về mong muốn cùng chung tay với cộng đồng quốc tế nỗ lực bảo vệ tê giác và tích cực tham gia vào cuộc chiến chống lại nạn buôn bán trái phép sừng tê giác trên toàn thế giới.

Tăng cường xử lý các vi phạm liên quan đến sừng tê giác

Theo ghi nhận của ENV, một số lỗ hổng pháp lý hiện nay đã khiến 22 vụ nhập lậu sừng tê giác về Việt Nam từ năm 2010 đến nay vẫn bị tạm đình chỉ hoặc đối tượng không bị

xử lý hình sự. Vì thế, những lỗ hổng này cần sớm được khắc phục để đảm bảo các đối tượng liên quan đến hoạt động buôn bán sừng tê giác trái phép phải chịu những án phạt thích đáng.

Thêm vào đó, Bộ luật Hình sự 2015, với nhiều điểm mới quan trọng giúp tăng cường công tác xử lý các tội phạm về ĐVHD, đặc biệt là những vụ việc liên quan đến sừng tê giác, nên sớm được Quốc hội thông qua và ban hành trong thời gian sớm nhất. Theo kế hoạch, văn bản này sẽ có hiệu lực vào ngày 1/7/2016, nhưng hiện thời gian có hiệu lực bị tạm hoãn do một số lỗi kỹ thuật.

Tiêu hủy sừng tê giác bị buôn bán trái phép

Để tuân thủ những cam kết quốc tế trong việc bảo vệ tê giác, Việt Nam nên tổ chức tiêu hủy những tang vật là sừng tê giác tịch thu được từ các vụ buôn bán trái phép và chỉ giữ lại một số lượng nhỏ phục vụ mục đích nghiên cứu khoa học và giáo dục.

Nâng cao nhận thức cộng đồng

Việt Nam cần tiếp tục đầu tư và tăng cường những nỗ lực nâng cao nhận thức cộng đồng, khuyến khích người dân sử dụng các sản phẩm thay thế cho những bài thuốc Đông y có thành phần sừng tê giác và KHÔNG sử dụng sừng tê giác dưới bất kỳ hình thức nào.

“Nếu không phải một phần của giải pháp, có thể chúng ta đang là một phần của vấn đề.”

BÙNG PHÁT TỘI PHẠM VỀ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ TRÊN INTERNET

Vừa qua, một đối tượng chuyên buôn bán trái phép ĐVHD qua internet đã phải nhận một bản án thích đáng cho hành vi vi phạm pháp luật của mình. Đây là một tín hiệu đáng mừng trong cuộc chiến không khoan nhượng với các vi phạm về ĐVHD, nhưng cũng là hồi chuông cảnh báo về tình trạng buôn bán ĐVHD tràn lan, khó quản lý trên internet.

MỘT SỐ VỤ BUÔN BÁN ĐVHD TRÊN INTERNET KHÁC

Vào tháng 5/2016, Phạm Minh Hùng, một đối tượng quảng cáo bán mèo rừng trên internet, đã bị xử phạt 20 triệu đồng sau khi bị Phòng cảnh sát phòng chống tội phạm về môi trường – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế bắt quả tang đang thực hiện hành vi buôn bán một cá thể mèo rừng.

Tuy phần lớn các vụ việc vi phạm về ĐVHD trên internet được phát hiện không thể bắt quả tang đối tượng vi phạm hay tịch thu tang vật, nhưng chính hành vi quảng cáo ĐVHD cũng cần bị xử lý nghiêm khắc. Việc xử lý một đối tượng ở Quảng Trị quảng cáo bán cây hương trên tài khoản Facebook cá nhân là một ví dụ. Mặc dù không phát hiện được ĐVHD tại nơi cư trú của đối tượng, đối tượng này vẫn bị xử phạt hành chính 1,5 triệu đồng theo quy định tại Điều 15 Nghị định 157/2013/NĐ-CP cho hành vi quảng cáo trái phép ĐVHD (Hồ sơ vụ việc số 9179/ENV).

Một ví dụ khác cho thấy quyết tâm của cơ quan chức năng trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm về ĐVHD trên internet là vụ việc diễn ra tại tỉnh Bạc Liêu. Tháng 7/2016, một đối tượng đã quảng cáo bán một cá thể vích trên Facebook. Cơ quan chức năng đã ngay lập tức vào cuộc bắt giữ và xử lý đối tượng sau khi nhận được thông tin từ ENV. Cá thể vích sau đó đã được tái thả về tự nhiên và đối tượng bị xử phạt 10 triệu đồng (Hồ sơ vụ việc số 9991/ENV).

ENV hy vọng cơ quan chức năng các địa phương khác trên cả nước cũng có sự quyết tâm tương tự như tại Hồ Chí Minh, Thừa Thiên Huế, Quảng Trị, Bạc Liêu và một số tỉnh thành khác để tăng cường các biện pháp kiểm soát và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm về ĐVHD trên internet, nhằm đóng góp vào nỗ lực ngăn chặn và chấm dứt hoạt động buôn bán trái phép ĐVHD. ENV tin rằng cách thức đấu tranh hiệu quả nhất với tội phạm về ĐVHD trên internet chính là kiên quyết điều tra và xử lý nghiêm minh các đối tượng vi phạm, tương tự như trường hợp của Phan Huỳnh Anh Khoa, vì đây sẽ là bài học nhãn tiền đối với những đối tượng đang và sẽ có ý định buôn bán ĐVHD trên internet.

TĂNG CƯỜNG ĐẤU TRANH PHÒNG CHỐNG TỘI PHẠM VỀ ĐVHD TRÊN INTERNET

Hiện nay, ENV thường xuyên hỗ trợ các cơ quan chức năng địa phương trong công tác đấu tranh phòng chống tội phạm về ĐVHD trên internet. Kết quả ban đầu ghi nhận hàng trăm cá thể và bộ phận của loài ĐVHD được tịch thu như sừng tê giác, vẩy tê tê, nhiều đối tượng buôn bán ĐVHD trên internet cũng đã bị bắt giữ. Chiến dịch đấu tranh phòng chống tội phạm trên internet của ENV cho thấy nhiều dấu hiệu khả quan, với 80% trên tổng số vụ việc quảng cáo ĐVHD do ENV tiếp nhận và thông báo đã được các cơ quan chức năng xử lý thành công. Nhiều cá nhân, tổ chức điều hành các trang web, diễn đàn trên internet đã cam kết không cho phép quảng cáo buôn bán ĐVHD tại các trang web do họ quản lý.

Ngày 21/06/2016, Tòa án nhân dân quận Tân Bình, Tp. Hồ Chí Minh đã tiến hành xét xử sơ thẩm và tuyên án 5 năm tù đối với Phan Huỳnh Anh Khoa (hay còn gọi là Khoa Xi trum, sinh năm 1993, cư trú tại quận Gò Vấp) và phạt bổ sung 50 triệu đồng cho hành vi buôn bán trái phép các loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ (nằm trong Danh mục ban hành kèm theo Nghị định 160/2013/NĐ-CP của Chính phủ). Với sự phối hợp và hỗ trợ của ENV, đối tượng này đã bị Phòng Cảnh sát phòng chống tội phạm về môi trường – Công an thành phố Hồ Chí Minh bắt giữ khi đang bán một số cá thể ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm mà trước đó đã được đối tượng quảng cáo trên mạng (Hồ sơ vụ việc số 5294/ENV).

Vụ việc này cho thấy buôn bán ĐVHD trên internet đã trở thành một vấn đề lớn và vô cùng phức tạp, vì các đối tượng buôn bán đang hàng ngày, hàng giờ sử dụng nhiều phương thức khác nhau, thông qua các trang thông tin điện tử cá nhân, mạng xã hội Facebook và các diễn đàn trực tuyến để tiếp cận hàng trăm nghìn người sử dụng internet. Rất nhiều loài ĐVHD, bao gồm các loài thông thường và cả các loài nguy cấp, quý, hiếm, cũng như các sản phẩm từ chúng đều được rao bán bằng phương thức này.

ENV ghi nhận hành vi quảng cáo ĐVHD và các sản phẩm từ ĐVHD trên internet lần đầu tiên vào năm 2008. Tính đến tháng 6/2016, con số này đã lên tới 2.028 vụ việc. Bà Bùi Thị Hà, Phó Giám đốc, phụ trách chương trình Chính sách - Pháp luật của ENV nhận định: *“Hiện nay, cùng với sự phát triển của công nghệ thông tin, ngày càng có nhiều người sử dụng internet, đặc biệt là các mạng xã hội. Nhiều*

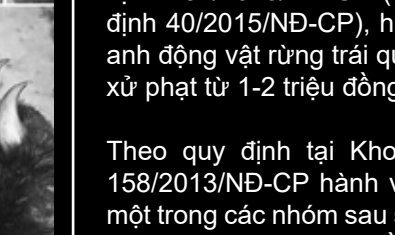
đối tượng đã biến internet thành một công cụ hữu hiệu để buôn bán ĐVHD trái phép.”

Một trở ngại lớn đối với các cơ quan chức năng trong việc xử lý các vi phạm về ĐVHD trên internet là những đối tượng buôn bán để dành che giấu thông tin cá nhân khiến các cơ quan chức năng khó nắm bắt thông tin thực về đối tượng. Để có thể xử lý được một đối tượng, các cơ quan chức năng phải bắt quả tang được đối tượng cùng với tang vật vi phạm.

Mặc dù vậy, đối tượng Phan Huỳnh Anh Khoa không phải là trường hợp đầu tiên bị bắt giữ do buôn bán ĐVHD trên

internet ở Việt Nam. Các cơ quan thực thi pháp luật ngày càng nhận thấy rõ tính chất nghiêm trọng của việc sử dụng internet như thị trường buôn bán, tiêu thụ ĐVHD, cũng như sự cần thiết phải theo dõi, xử lý triệt để loại hình tội phạm mới mẻ này. Cuối năm 2015, một đối tượng khác cũng bị bắt trong một vụ việc tương tự xảy ra tại Bình Dương. Sau khi nhận được thông báo về một đối tượng thường xuyên buôn bán cu li bằng tài khoản Facebook cá nhân, ENV đã ngay lập tức chuyển giao đến cơ quan chức năng địa phương. Đối tượng này và kẻ cung cấp ĐVHD cho đối tượng ngay sau đó đã bị bắt giữ (Hồ sơ vụ việc số 7820/ENV).

Quân Kelvin ▸ Hội Thích Đủ Thứ (Mua bán & Trao đổi uy tín)
15 Tháng 10 2015 · 0

Nhà Hàng Long Thành
Cây hương
(Đặt trước)

- Lông dôi cây hương (Theo thời giá)
- Cây hương hấp
- Cây hương nướng
- Cây hương xào tiêu
- Xương om khoai, măng

Tê tê
(Đặt trước)

- Tiết canh tê tê (Theo thời giá)
- Tê tê hấp
- Tê tê nướng
- Tê tê xào tiêu
- Xương om khoai, măng

Có bán các toa thuốc tấn gà, ngâm rượu, bổ dưỡng sức khỏe.

- Có bán các loại: Sâm Ngọc Linh, Sâm Triều Tiên Đông Trùng Hạ Thảo.
- Có bán các loại Cao: Hồ Cốt, Ban Long, Ngựa Bạch, Trần, Qui Bản.

NHÂN KHÁM LÀ ĐIỀU TRỊ TẠI NHÀ

QUẢNG CÁO ĐVHD LÀ HÀNH VI VI PHẠM PHÁP LUẬT

Theo quy định tại Điểm c, Khoản 2, Điều 15 Nghị định 157/2013/NĐ-CP (sửa đổi, bổ sung tại Nghị định 40/2015/NĐ-CP), hành vi quảng cáo kinh doanh động vật rừng trái quy định của pháp luật sẽ bị xử phạt từ 1-2 triệu đồng.

Theo quy định tại Khoản 2 Điều 50 Nghị định 158/2013/NĐ-CP hành vi quảng cáo ĐVHD thuộc một trong các nhóm sau sẽ bị xử phạt vi phạm hành chính từ 70-100 triệu đồng: (i) loài nguy cấp, quý, hiếm thuộc nhóm IB của Nghị định 32/2006/NĐ-CP; (ii) loài thuộc Phụ lục I Công ước về buôn bán quốc tế động, thực vật hoang dã nguy cấp (CITES); (iii) loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ trong Danh mục ban hành kèm theo Nghị định 160/2013/NĐ-CP; (iv) loài thuộc Danh mục mặt hàng cấm kinh doanh theo quy định tại Nghị định 59/2006/NĐ-CP (sửa đổi, bổ sung tại Nghị định 43/2009/NĐ-CP); và (v) loài thuộc Danh mục mặt hàng cấm đầu tư kinh doanh theo Luật Đầu tư số 67/2014/QH12.

Bất kỳ hành vi săn bắt, giết, vận chuyển, nuôi nhốt, buôn bán trái phép ĐVHD hoặc vận chuyển, buôn bán, tàng trữ trái phép bộ phận, sản phẩm từ ĐVHD tùy theo mức độ bảo vệ và/hoặc số lượng cá thể, giá trị của từng loài bị vi phạm có thể bị xử phạt vi phạm hành chính hoặc xử lý hình sự.

Đặc sản núi rừng RESTAURANT

ĐƠN 2.300.000d/Kg

- Tiết canh
- Lông nấu canh đắng
- Hấp xả nguyên con
- Nướng riêng mẻ
- Xào lán
- Nấu rượu mận
- Canh khoai rau rút hoặc nấu măng

CÂY HƯƠNG/CÂY VÔI 2.550.000d/Kg

- Lông hấp hoặc nướng
- Hấp xả nguyên con
- Nướng riêng mẻ
- Nấu rượu mận
- Canh khoai rau rút hoặc nấu măng

TÊ TÊ 7.000.000d/Kg

- Hấp
- Tán thuốc bắc
- Nấu cháo
- Lông luộc (nướng)
- Lông xào

Trại Chăn Nuôi

AN BÌNH

CUNG CẤP CÁC CON GIỐNG :
HƯỜU - NAI - HEO RỪNG - NHÍM - GẤU

Minh Nho 2 tháng 2 · 0

Tại Cafe Nhật Nguyệt Garden.

Thích Bình luận Chia sẻ

21

Ha Quan Hang dep wa a oi
Thích Trả lời · 1 · 2 tháng 2

Minh Nho Thanks
Thích Trả lời · 2 tháng 2 lúc 17:

Han Anh Cat Tuong Ban re cho em oi
Thích Trả lời · 1 · 2 tháng 2

Vũ Duy Hiền Toan hang dep
Thích Trả lời · 1 · 2 tháng 2

Minh Nho

Hồ sơ vụ việc số 9812/ENV

CẢNH BÁO: ĐỘNG VẬT HOANG DÃ KHÔNG PHẢI LÀ VẬT CẢNH

Từ đầu năm 2016 đến nay, nhờ sự tham gia tích cực của cộng đồng, ENV đã ghi nhận được 63 cá thể khi được tịch thu hoặc tự nguyện chuyển giao đến cơ quan chức năng. ENV đánh giá cao nỗ lực thực thi pháp luật của các cơ quan chức năng địa phương đã đảm bảo ngăn chặn hành vi nuôi nhốt ĐVHD trái phép.

Ngoài ra, lực lượng kiểm lâm tại nhiều địa phương cũng đã tích cực hỗ trợ các cá nhân tự nguyện chuyển giao ĐVHD nuôi làm cảnh. Từ đầu năm 2016 đến nay, 44 vụ việc tự nguyện chuyển giao ĐVHD đã diễn ra thành công, trong đó bao gồm 14 cá thể cu li – loài được nuôi làm cảnh khá phổ biến. Những vụ việc còn lại liên quan đến đồi mồi, voọc chà vá, khỉ, gấu chó, kỳ đà, vượn, trăn, mèo rừng, rùa, hươu sao và tê tê.

Trong một vụ việc đáng chú ý gần đây, chủ một hộ gia đình ở Nam Định đã muốn con trai tự nguyện chuyển giao một cá thể gấu chó (*Helarctos malayanus*) cho trung tâm cứu hộ sau khi ông qua đời. Người này có thể không muốn con trai mình phải đối mặt với những hậu quả pháp lý đáng tiếc vì cá thể gấu này không có nguồn gốc hợp pháp (không đăng ký hoặc gắn chip). Ngay sau đó, ngày 18/8/2016, ENV đã phối hợp với Chi cục kiểm lâm tỉnh Nam Định và Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam tại Tam Đảo đưa cá thể

gấu này về Trung tâm cứu hộ (Hồ sơ vụ việc số 10071/ENV).

Qua đây, ENV khuyến cáo người dân không nên mua hoặc nuôi nhốt ĐVHD làm cảnh bởi hành vi này không những là vi phạm pháp luật mà còn tiếp tay cho nạn săn bắt ĐVHD trái phép trong tự nhiên để đáp ứng nhu cầu thị trường. Trong nhiều trường hợp, người dân chủ động mua ĐVHD bị buôn bán, sau đó liên lạc với ENV để chuyển giao các cá thể này tới cơ quan chức năng với mong muốn chúng có cơ hội trở lại môi trường sống tự nhiên. Đây là một hành động có mục đích tốt, nhưng đáng tiếc lại vô tình kích thích nhu cầu săn bắt và tiêu thụ ĐVHD. Chính vì vậy, mặc dù trân trọng những ý nghĩ tốt đẹp này, ENV khuyến cáo người dân không nên mua ĐVHD vì bất kỳ mục đích gì. Điều tốt nhất chúng ta có thể làm cho các loài ĐVHD là để chúng sống trong môi trường tự nhiên và thông báo cho cơ quan chức năng hoặc đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV khi phát hiện các dấu hiệu vi phạm.

Khuyến cáo thực thi pháp luật: Việc cho phép một số đối tượng nuôi nhốt ĐVHD sẽ khiến nhiều người khác có hành vi tương tự, đặc biệt trong trường hợp ĐVHD được trưng bày công khai. Chính vì vậy, mọi hành vi nuôi nhốt ĐVHD trái phép phải được xử lý kịp thời và nghiêm minh.

PHÓNG SINH RỪA TẠI ĐỀN CHÙA: MỘT KẾT THÚC BUỒN CHO CÁC LOÀI NGUY CẤP

Trong thời gian qua, ENV đã chuyển giao nhiều vụ việc vi phạm về nuôi nhốt trái phép ĐVHD tại đền chùa đến các cơ quan chức năng địa phương. Mua và phóng sinh ĐVHD tại đền chùa theo tín ngưỡng từ lâu đã trở nên phổ biến tại Việt Nam. ĐVHD cũng thường được nuôi tại đền chùa để làm cảnh.

Ngày 15/2/2016, một tình nguyện viên đã thông báo tới ENV qua đường dây nóng về một cá thể rùa núi viền (*Manouria impressa*) bị nuôi nhốt tại một ngôi chùa ở Thái Bình. Ngày 13/5/2016, cơ quan chức năng đã tịch thu cá thể rùa này (Hồ sơ vụ việc số 9319/ENV). Tuy nhiên, đây chỉ là một trong số rất ít những vụ vi phạm tại đền chùa được cơ quan chức năng địa phương xử lý thành công. Rất nhiều vụ việc tương tự đã không được các cơ quan chức năng xử lý triệt để.

Nhiều loài rùa trên thực tế khó tồn tại trong môi trường ao chùa. Những loài như rùa núi viền, rùa núi vàng không thể sống hoặc ở lâu trong môi trường nước. Hầu hết chúng sẽ chết sau vài ngày hoặc một tuần sau khi được thả xuống ao. Nhiều loài trong số chúng được xếp vào nhóm loài đặc biệt nguy cấp và được pháp luật bảo vệ. Ngược lại với suy nghĩ của nhiều người khi cho rằng phóng sinh ĐVHD xuống ao chùa là việc thiện, trên thực tế, hành động đó sẽ giết hại ĐVHD. Nếu muốn bảo vệ ĐVHD, cách tốt nhất là để chúng được sống trong môi trường tự nhiên và đảm bảo chúng không bị săn bắt. Làm nhiều việc thiện để tích đức cho con cháu bằng cách giúp ĐVHD được sống trong môi trường tự nhiên thay vì mua và phóng sinh ĐVHD bừa bãi tại nơi cái chết đang đón chờ chúng.

Những việc thiện nên làm

1. Không mua rùa để phóng sinh. Mua bán ĐVHD sẽ gia tăng tình trạng săn bắt ĐVHD trong tự nhiên.
2. Khuyến khích các nhà sư không cho phép phóng sinh ĐVHD tại ao chùa.
3. Thông báo đến ENV khi phát hiện các loài ĐVHD bị nuôi nhốt tại đền chùa. ENV sẽ làm việc với các nhà sư và cơ quan chức năng địa phương để xử lý triệt để vấn đề này.

Thêm một cá thể không bị mua bán là thêm một cá thể được bảo vệ!

“Nạn buôn bán ĐVHD sẽ chấm dứt nếu cộng đồng nhận ra rằng buôn bán chỉ mang lại lợi ích cho số ít người, trong khi hầu hết chúng ta sẽ phải trả giá cho sự mất mát một phần quý giá và không thể thay thế của di sản tự nhiên khi một loài ĐVHD bị tuyệt chủng.”

Xử lý các thông tin không chính xác

Câu hỏi: Trong quá trình xử lý các thông tin vi phạm từ ENV, trong nhiều trường hợp chúng tôi không hề phát hiện vi phạm như ENV thông báo. Thông tin từ ENV không phải lúc nào cũng đáng tin cậy. Liệu Quý tổ chức có thể đảm bảo chỉ thông báo đến cơ quan chức năng những thông tin chính xác?

Trả lời: Trên thực tế, trong một số trường hợp, ENV không thể kiểm tra các thông tin do ENV tiếp nhận từ người dân địa phương trước khi chuyển giao đến cơ quan chức năng. Tuy nhiên, ENV đã nỗ lực hết sức để xác minh những thông tin mà ENV nghi ngờ không đáng tin cậy. Trong quá trình kiểm tra hàng trăm vụ việc được ENV tiếp nhận từ người dân và chuyển giao đến cơ quan chức năng, ENV chưa từng ghi nhận một vụ việc nào mà thông tin cung cấp không chính xác. Chính vì vậy, ENV có cơ sở để tin tưởng hầu hết (nếu không nói là tất cả) các vụ việc ENV tiếp nhận và xác minh trước khi chuyển giao đến cơ quan chức năng đều là những thông tin xác thực.

Trong câu hỏi, Quý cơ quan có nhấn mạnh các cán bộ thường không phát hiện vi phạm như ENV đã cung cấp thông tin. Tuy nhiên, ENV không gặp các trường hợp tương tự xảy ra tại những địa phương khác. Chính vì vậy, ENV đề xuất Quý cơ quan tổ chức những khóa tập huấn nâng cao nghiệp vụ cán bộ và có biện pháp phòng tránh để đảm bảo thông tin không rò rỉ (người vi phạm được thông báo trước) trước khi tiến hành kiểm tra. Tình trạng các đối tượng vi phạm hối lộ cán bộ chức năng để dễ dàng hoạt động diễn ra khá phổ biến tại Việt Nam, vì vậy, trường hợp này cũng cần được tính đến - tuy hiện tượng này có thể không xảy ra tại địa bàn quản lý của Quý cơ quan.

Trân trọng!

Hồ sơ vụ việc số 9359/ENV

Ảnh: Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng

HỒ SƠ VỤ VIỆC

Tháng 1/2016 - Tháng 8/2016

BÀ RỊA - VŨNG TÀU

Ngày 18/1/2016, sau khi nhận được thông tin từ một du khách qua đường dây nóng của ENV, Đội quản lý thị trường tỉnh Bà Rịa Vũng Tàu đã kiểm tra và tịch thu 09 tiêu bản rùa biển được bày bán tại một cửa hàng đồ lưu niệm. Chủ cửa hàng đã bị xử phạt 5 triệu đồng (Hồ sơ vụ việc số 9129/ENV).

Ngày 3/6/2016, sau khi nhận được thông tin từ cán bộ Quỹ bảo vệ thiên nhiên quốc tế (WWF) về trường hợp nuôi nhốt một số cá thể vích (*Chelonia mydas*) tại một nhà hàng ở thành phố Vũng Tàu, ENV ngay lập tức chuyển giao thông tin cho Chi cục quản lý nguồn lợi Thủy sản tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu. Cơ quan này sau đó đã tịch thu và thả về biển 03 cá thể vích (Hồ sơ vụ việc số 9847/ENV).

BẮC GIANG

Ảnh: Phòng Cảnh sát Giao thông - Công an tỉnh Bắc Giang

Ngày 21/5/2016, Công an tỉnh Bắc Giang, phối hợp với lực lượng Cảnh sát giao thông tỉnh, đã bắt giữ một chiếc xe bán tải vận chuyển 553 kg ngà voi tại Yên Lãng. Số ngà voi này (107 khúc) được giấu trong 17 bao tải. Theo thông tin ban đầu, đối tượng đang trên đường vận chuyển ngà voi cho một người đàn ông ở Lạng Sơn (Hồ sơ vụ việc số 9811/ENV).

BÌNH DƯƠNG

Tháng 12/2014, ENV nhận được thông tin từ người dân về một đối tượng có hành vi quảng cáo bán ĐVHD trên Facebook như cu li, mèo rừng, khỉ và nhiều loài ĐVHD khác. Vào thời điểm đó, đối tượng đang kinh doanh ĐVHD tại Hồ Chí Minh. ENV đã phối hợp với Phòng Cảnh sát môi trường (CSMT) – Công an thành phố Hồ Chí Minh tiến hành bắt giữ đối tượng, tịch thu 01 cá thể khỉ đuôi lợn (*Macaca leonine*) và 01 cá thể mèo rừng (*Prionilurus bengalensis*). Tuy nhiên, sau đó, đối tượng vẫn tiếp tục buôn bán trái phép ĐVHD tại tỉnh Bình Dương. ENV tiếp tục theo dõi đối tượng và chuyển giao thông tin vi phạm đến Phòng CSMT – Công an tỉnh Bình Dương. Ngày 4/1/2016, đối tượng đã bị bắt giữ với tang vật là 02 cá thể cu li. Cơ quan chức năng hiện đang hoàn thiện hồ sơ khởi tố đối tượng theo quy định pháp luật (Hồ sơ vụ việc số 7820/ENV).

CAO BẰNG

Ngày 28/5/2016, Phòng CSMT – Công an tỉnh Cao Bằng đã phát hiện và bắt giữ một đối tượng buôn lậu ĐVHD khi đang vận chuyển 04 cá thể tê tê từ thành phố Cao Bằng đến thị trấn Hùng Quốc. Cơ quan chức năng hiện đang

hoàn thiện hồ sơ khởi tố đối tượng theo quy định pháp luật (*Hồ sơ vụ việc số 9833/ENV*).

ĐÀ NẴNG

Ngày 26/4/2016, một công ty vận tải tại Đà Nẵng đã chuyển giao 01 cá thể gấu ngựa (*Ursus tibetanus*) đến Trung tâm cứu hộ gấu Việt Nam tại Vườn quốc gia Tam Đảo (*Hồ sơ vụ việc số 9560/ENV*).

ĐẮK LẮK

Ngày 12/7/2016, ENV nhận được thông báo từ người dân về trường hợp một hộ gia đình ở Đắk Lắk nuôi nhốt trái phép 01 cá thể vượn. Qua điều tra, ENV xác nhận 01 cá thể vượn đen má hung (*Nomascus gabriellae*) đang bị nuôi nhốt tại đây và ngay lập tức chuyển giao thông tin đến Chi cục kiểm lâm vùng 4. Ngày 29/8/2016, cơ quan này xác nhận đã tịch thu và chuyển cá thể vượn đến Vườn quốc gia Chư Yang Sin (*Hồ sơ vụ việc số 9981/ENV*).

ĐỒNG NAI

Ngày 3/8/2015, qua đường dây nóng, ENV nhận được thông tin từ người dân về việc một đối tượng có hành vi chế tác tiêu bản ĐVHD và buôn bán các sản phẩm từ ĐVHD như mèo rừng, khỉ và voọc tại huyện Định Quán, Đồng Nai. Ngày 5/8/2015, ENV đã chuyển giao thông tin đến Hạt kiểm lâm huyện Định Quán. Ngày 27/8/2015, các cán bộ kiểm lâm đã tiến hành kiểm tra và tịch thu 02 tiêu bản cá sấu. Ngày 3/2/2016, ENV tiếp tục nhận được thông tin từ người dân về việc đối tượng này đang chế tác tiêu bản mèo rừng và ngay lập tức thông báo đến cơ quan kiểm lâm địa bàn. Ngày 9/5/2016, qua kiểm tra, cán bộ kiểm lâm đã phát hiện và tịch thu 20 tiêu bản cá sấu, 01 tiêu bản kỳ đà. Đối tượng sau đó đã bị xử phạt 750.000 đồng (*Hồ sơ vụ việc số 8751/ENV*).

Hồ sơ vụ việc số 9886/ENV

Bốn cá thể kỳ đà bị săn bắt tại tỉnh Gia Lai trước khi được đưa đi chế biến.

HÀ NAM

Ngày 24/5/2016, Đội CSMT – Công an huyện Duy Tiên đã phát hiện và bắt giữ một đối tượng vận chuyển hai chiếc hòm bằng xe máy, trong đó có 72 cá thể rùa thuộc nhiều loài khác nhau (gồm cả một số loài đặc biệt nguy cấp). Các cá thể rùa này sau đó đã được tịch thu và chuyển giao tới Trung tâm bảo tồn rùa – Vườn quốc gia Cúc Phương. Đối tượng đã bị Tòa án nhân dân huyện Duy Tiên tuyên án 18 tháng tù giam (*Hồ sơ vụ việc số 9816/ENV*).

HÀ NỘI

Ngày 28/1/2016, Đội CSMT – Công an quận Nam Từ Liêm đã bắt giữ một đối tượng đang buôn lậu một số cá thể tê tê với tổng khối lượng là 45kg từ Hà Tĩnh ra Hà Nội. Số tê tê này sau đó đã được tịch thu và chuyển giao cho Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật. Đối tượng vi phạm đã bị khởi tố (*Hồ sơ vụ việc số 9295/ENV*).

Ảnh: Chi cục Hải quan cửa khẩu Sân bay quốc tế Nội Bài

Ngày 29/1/2016, Chi cục Hải quan cửa khẩu Sân bay quốc tế Nội Bài đã tịch thu 180kg ngà voi trong hành lý của ba đối tượng có quốc tịch Việt Nam trên chuyến bay từ Ăng-gô-la về Việt Nam. Cơ quan này cũng cho biết ba đối tượng đã thừa nhận hành vi buôn lậu ngà voi (*Hồ sơ vụ việc số 9300/ENV*).

Ngày 1/4/2016, Chi cục Hải quan cửa khẩu Sân bay quốc tế Nội Bài đã phát hiện và tịch thu 97kg ngà voi trong hành lý của một hành khách trên chuyến bay từ Công-gô về Việt Nam (*Hồ sơ vụ việc số 9710/ENV*).

Đêm ngày 12/5/2016, Đội CSMT – Công an quận Hoàn Kiếm đã tịch thu hơn 47 cá thể rùa, trong đó bao gồm 6 cá thể rùa hộp ba vạch (*Cuora trifasciata*) là loài đặc biệt nguy cấp và 41 cá thể rùa cổ sọc (*Mauremys sinensis*) của một đối tượng mang quốc tịch Trung Quốc. Các cá thể này sau đó đã được chuyển giao cho Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội (*Hồ sơ vụ việc số 9710/ENV*).

Ngày 13/6/2016, ENV nhận được tin báo từ một tình nguyện viên về việc một đối tượng đang rao bán 01 cá thể cu li trên internet. Ngay lập tức, ENV đã xác nhận thông tin của đối tượng và phối hợp với Phòng CSMT – Công an thành phố Hà Nội tịch thu 01 cá thể cu li lớn (*Nycticebus bengalensis*) và 04 cá thể rùa đất Spengle (*Geomyda spengleri*), cùng với một số lượng lớn ếch (*Hồ sơ vụ việc số 9870/ENV*).

Ngày 18/7/2016, Phòng CSMT – Công an thành phố Hà Nội đã bắt giữ hai đối tượng buôn bán trái phép ngà voi tại Nhị Khê. Cuối năm 2015, ENV đã tiến hành khảo sát khu vực này và gửi báo cáo đến Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội về một số bằng chứng cho thấy chủ các cơ sở kinh doanh thủ công mỹ nghệ liên quan đến hoạt động kinh doanh trái phép ĐVHD tại đây. Các cơ quan chức năng đã theo sát kết quả khảo sát của ENV và mở rộng điều tra bắt giữ hai đối tượng trên. ENV rất hoan nghênh nỗ lực của Phòng CSMT – Công an thành phố Hà Nội và hy vọng cơ quan này sẽ tiếp tục tiến hành những biện pháp quyết liệt để bắt giữ cũng như xử lý tận gốc những kẻ buôn bán trái phép ngà voi, sừng tê giác tại Nhị Khê (*Hồ sơ vụ việc số 10139/ENV*).

HẢI PHÒNG

Ngày 31/5/2016, sau khi tiếp nhận thông tin từ người dân, Chi cục kiểm lâm thành phố Hải Phòng đã kiểm tra và tịch thu 01 cá thể cu li lớn (*Nycticebus bengalensis*) bị nuôi nhốt trái phép tại một hộ gia đình ở Hải Phòng. Cá thể cu li sau đó đã được chuyển giao đến Trung tâm cứu hộ linh trưởng nguy cấp tại Vườn quốc gia Cúc Phương (Hồ sơ vụ việc số 9832/ENV).

HÒA BÌNH

Ngày 14/6/2016, một ngày sau khi nhận được tin báo từ ENV, Hạt kiểm lâm huyện Lạc Sơn đã tiến hành kiểm tra và tịch thu 02 cá thể rùa sa nhân (*Cuora mouhotii*), 02 cá thể dúi (chưa xác định) và 03 cá thể cầy vòi hương (*Paradoxurus hermaphroditus*) tại nhà hàng của một đối tượng chuyên buôn bán ĐVHD ở Hòa Bình. Đối tượng sau đó bị xử phạt 6 triệu đồng. Cơ quan chức năng đã tiến hành tái thả các cá thể ĐVHD bị tịch thu về rừng (Hồ sơ vụ việc số 9874/ENV).

Hồ sơ vụ việc số 9525/ENV

Một cá thể rắn bị nuôi nhốt tại một ngọn hải đăng trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu. Tháng 5/2016, sau khi nhận được tin báo từ người dân, cơ quan chức năng đã tịch thu cá thể này.

HỒ CHÍ MINH

Ngày 4/8/2016, sau khi nhận được tin báo từ ENV, Phòng quản lý thị trường thành phố Hồ Chí Minh đã tịch thu 17 tiêu bản rùa biển tại một khu chợ ở thành phố Hồ Chí Minh. Ba người chủ gian hàng đã bị xử phạt 6,5 triệu đồng. Các tiêu bản sau đó đã bị tiêu hủy (Hồ sơ vụ việc số 5373/ENV).

Ngày 5/7/2016, sau khi ENV chuyển giao thông tin vi phạm, Phòng CSMT – Công an thành phố Hồ Chí Minh đã tịch thu 02 cá thể vích (*Chelonia mydas*) tại một nhà hàng và thả về biển (Hồ sơ vụ việc số 6236/ENV).

Ngày 26/12/2015, Phòng CSMT – Công an thành phố Hồ Chí Minh đã bắt giữ bốn đối tượng và thu giữ 12 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*). Bốn đối tượng này nằm trong một đường dây buôn bán tê tê bất hợp pháp. Ngày 6/6/2016, bốn đối tượng đã bị đưa ra xét xử. Ba đối tượng bị tuyên phạt tổng cộng 28 tháng tù giam và một đối tượng bị tuyên phạt 12 tháng tù cho hưởng án treo. Một đối tượng cũng bị phạt bổ sung 32 triệu đồng. Sau khi bắt giữ, chỉ còn duy nhất 01 cá thể tê tê còn sống và đã được tái thả về

tự nhiên. Số tê tê còn lại đều bị tiêu hủy (Hồ sơ vụ việc số 8014/ENV).

Ngày 3/6/2016, sau khi nhận được thông báo từ người dân qua đường dây nóng của ENV, Chi cục kiểm lâm thành phố Hồ Chí Minh đã kiểm tra và tịch thu một số cá thể sóc, chim từ một người bán rong tại thành phố Hồ Chí Minh. Đối tượng này đã bỏ trốn khi bị phát hiện (Hồ sơ vụ việc số 9829/ENV).

Ngày 31/7/2016, Chi cục Hải quan Sân bay quốc tế Tân Sơn Nhất, Cục cảnh sát Phòng chống tội phạm buôn lậu và Phòng cảnh sát điều tra tội phạm về kinh tế và tham nhũng - Công an Thành phố Hồ Chí Minh đã phát hiện một vụ vận chuyển trái phép sừng tê giác qua cửa khẩu quốc tế tại sân bay Tân Sơn Nhất và tịch thu 04 khúc sừng tê giác (trọng lượng 2kg) trong hành lý của một hành khách bay từ châu Phi và quá cảnh tại Qatar (Hồ sơ vụ việc số 10037/ENV).

Hồ sơ vụ việc số 9583/ENV

Một cá thể mèo rừng bị rao bán trên Facebook. Việc sử dụng Facebook để thực hiện hành vi buôn bán ĐVHD đang là vấn đề nóng hiện nay. Các cơ quan thực thi pháp luật gặp nhiều khó khăn trong quá trình xác định danh tính cũng như nơi cư trú của đối tượng vi phạm.

HƯNG YÊN

Ngày 2/1/2016, Phòng CSMT – Công an tỉnh Hưng Yên đã bắt giữ một đối tượng đang buôn lậu 81 cá thể tê tê (311kg) từ Hà Nam về Hưng Yên. Được biết, đối tượng có ý định vận chuyển số tê tê này sang Trung Quốc. Số tê tê bị tịch thu đã được chuyển giao đến Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội. Đối tượng vi phạm đã bị khởi tố (Hồ sơ vụ việc số 9306/ENV).

KIÊN GIANG

Ngày 2/6/2016, sau khi nhận được tin báo từ ENV về một số bức tượng bằng ngà voi đang được bày bán tại một cửa hàng ở Phú Quốc, Chi cục quản lý thị trường tỉnh Kiên Giang đã kiểm tra và tịch thu 05 mặt tượng, 02 vòng cổ từ ngà voi, 02 tiêu bản đồi mồi dứa (*Eretmochelys imbricata*) và 02 tiêu bản vích (*Chelonia mydas*) tại đây. Chủ cơ sở đã bị xử phạt 4 triệu đồng (Hồ sơ vụ việc số 9454/ENV).

KHÁNH HÒA

Ngày 18/5/2016, bằng các nghiệp vụ điều tra với sự hỗ trợ của ENV, Phòng CSMT - Công an tỉnh Khánh Hòa đã tịch thu 02 cá thể đồi mồi (*Eretmochelys imbricate*) và tái thả về Vịnh Nha Trang (Hồ sơ vụ việc số 9713/ENV).

Ngày 27/8/2016, Phòng CSMT – Công an thành phố Hồ

Chí Minh, với sự hỗ trợ của ENV, đã bắt giữ hai đối tượng đang trên đường vận chuyển cu li từ Khánh Hòa đến thành phố Hồ Chí Minh để bán. Trước đó, thông tin về việc một đối tượng đang rao bán cu li trên mạng internet đã được tình nguyện viên ENV phát hiện và chuyển giao đến ENV. Số cu li bị tịch thu đã được chuyển giao cho Trung tâm cứu hộ linh trưởng nguy cấp Đảo Tiên thuộc Vườn quốc gia Cát Tiên (*Hồ sơ vụ việc số 10134/ENV*).

Hồ sơ vụ việc số 9804/ENV

Culi thường được bán làm thú cảnh. Các loài culi được pháp luật bảo vệ ở mức độ cao nhất và mọi hành vi buôn bán culi đều bị nghiêm cấm.

KON TUM

Ngày 15/8/2016, sau khi nhận được tin báo từ ENV, Hạt kiểm lâm huyện Tu Mơ Rông đã tịch thu 01 cá thể vượn đen má hung (*Nomascus gabriellae*) tại một hộ gia đình và chuyển giao cá thể này đến Trung tâm cứu hộ linh trưởng nguy cấp thuộc Vườn quốc gia Cúc Phương (*Hồ sơ vụ việc số 10086/ENV*).

Ngày 17/8/2016, Công an huyện Sa Thầy đã phối hợp với Phòng CSMT - Công an tỉnh Kon Tum phát hiện hai đối tượng đang buôn lậu ĐVHD bằng ô tô tại huyện Sa Thầy và tịch thu 02 cá thể tê tê (*Manis javanica*), 02 cá thể cầy hương, 01 cá thể nhím. Những cá thể bị tịch thu sau đó đã được chuyển đến Trung tâm cứu hộ thuộc Vườn quốc gia Chư Mom Ray (*Hồ sơ vụ việc số 10132/ENV*).

LÂM ĐỒNG

Ngày 6/5/2016, sau khi nhận được tin báo từ ENV, Hạt

kiểm lâm thành phố Đà Lạt đã tịch thu 01 cá thể vượn đen má hung (*Nomascus gabriellae*) tại một cửa hàng ở Đà Lạt và chuyển giao đến Trung tâm cứu hộ linh trưởng nguy cấp Đảo Tiên thuộc Vườn quốc gia Cát Tiên. Chủ cửa hàng cũng đã bị khởi tố theo quy định pháp luật (*Hồ sơ vụ việc số 9479/ENV*).

LONG AN

Ngày 16/3/2016, sau khi nhận được thông tin từ ENV, Chi cục kiểm lâm tỉnh Long An đã kiểm tra và tịch thu 18 cá thể rắn ráo trâu, 02 cá thể gà nước vằn (*Rallus striatus*), 03 cá thể bìm bịp tại một số gian hàng thuộc chợ Thạnh Hóa, Long An. Ngày 22/3/2016, cơ quan này đã tịch thu 10 cá thể trăn đất (*Phython molurus*) được cho là có nguồn gốc từ trang trại gây nuôi. Chủ gian hàng đã bị xử phạt 500.000 đồng vì không báo cáo việc buôn bán loài hạn chế kinh doanh với cơ quan chức năng (*Hồ sơ vụ việc số 8093/ENV*).

NAM ĐỊNH

Ngày 1/5/2016, Phòng cảnh sát điều tra tội phạm về ma túy đã phối hợp với Phòng CSMT – Công an tỉnh Nam Định bắt giữ một đối tượng (thường trú tại Hà Tĩnh) đang vận chuyển 04 cá thể hổ con đông lạnh (trọng lượng 0,5kg) trên địa bàn tỉnh Nam Định. Đối tượng này sau đó đã bị tuyên án 42 tháng tù giam và đang kháng cáo (*Hồ sơ vụ việc số 9606/ENV*).

Ảnh: Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật

NGHỆ AN

Ngày 28/1/2016, Công an huyện Diên Châu đã tịch thu 14 cá thể rùa thuộc 03 loài khác nhau và 05 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*) được một đối tượng vận chuyển bằng ô tô. Theo điều tra, những cá thể này được buôn lậu vào Việt Nam từ Lào và sẽ được vận chuyển về khu vực phía bắc (có thể sang Trung Quốc). Các cá thể ĐVHD sau đó đã bị tịch thu và chuyển giao đến các trung tâm cứu hộ tại Vườn quốc gia Cúc Phương (*Hồ sơ vụ việc số 9299/ENV*).

Ngày 10/5/2016, Phòng CSMT – Công an tỉnh Nghệ An đã thu giữ 680 chiếc móng sư tử tại nhà của một đối tượng ở huyện Diên Châu. Ban đầu, tang vật thu giữ được xác định là móng hổ nhưng sau đó Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật đã đính chính thông tin này (*Hồ sơ vụ việc số 9633/ENV*).

Ngày 16/5/2016, bộ đội biên phòng xã Nậm Cắn đã phát hiện một đối tượng vận chuyển trái phép 10 cá thể rùa đầu to (*Platysternon megacephalum*) và 02 cá thể tê tê vàng (*Manis pentadactyla*) qua biên giới Lào vào Việt Nam. Các cá thể ĐVHD sau đó đã bị tịch thu và chuyển giao đến các trung tâm cứu hộ tại Vườn quốc gia Cúc Phương (*Hồ sơ vụ việc số 9805/ENV*).

NINH BÌNH

Ngày 18/6/2016, Công an tỉnh Ninh Bình đã kiểm tra và phát hiện ba đối tượng vận chuyển 22 cá thể tê tê java (*Manis javanica*) trên một chuyến tàu ở nhà ga Ninh Bình. Các cá thể tê tê này sau đó được chuyển giao cho Chương trình bảo tồn tê tê và thú ăn thịt nhỏ tại Vườn quốc gia Cúc Phương (*Hồ sơ vụ việc số 9903/ENV*).

Hồ sơ vụ việc số 9956/ENV
Một cá thể chim ưng Nhật Bản bị rao bán tại Đắk Lắk.

QUẢNG NINH

Ngày 30/12/2015, cơ quan chức năng tỉnh Quảng Ninh

đã kiểm tra và phát hiện 18 cá thể tê tê bị vận chuyển trái phép trên một xe khách 16 chỗ từ Hải Phòng đến Móng Cái. Ba đối tượng liên quan đã bị bắt giữ. Theo hồ sơ do các đối tượng cung cấp, tê tê bị bắt giữ có nguồn gốc từ một trang trại tại tỉnh Quảng Bình. Theo thông tin trên cơ sở dữ liệu quốc gia các vi phạm về ĐVHD của ENV, trang trại này cũng từng liên quan đến vụ việc tịch thu 08 cá thể tê tê trước đây. Cán bộ ENV tiến hành khảo sát và phát hiện chủ cơ sở này đã nhập lậu tê tê từ tự nhiên vào trang trại. ENV đã kiến nghị các cơ quan chức năng tỉnh Quảng Bình thu hồi giấy phép gây nuôi ĐVHD của trang trại này (*Hồ sơ vụ việc số 9218/ENV*).

Ngày 25/3/2016, hai đối tượng đã bị phát hiện tại khu vực bến tàu Dân Tiến, thành phố Móng Cái khi đang vận chuyển 129 cá thể tê tê java (*Manis javanica*) bằng ô tô. Tuy nhiên, sau quá trình truy bắt, chỉ có một đối tượng bị bắt. Sau khi tịch thu, tất cả các cá thể tê tê đều chết do bị bơm bột đá để tăng trọng lượng khi bán (*Hồ sơ vụ việc số 9440/ENV*).

Ngày 4/4/2016, Công an thành phố Móng Cái và Hạt kiểm lâm thành phố Móng Cái đã phát hiện và tịch thu 22kg xương sư tử. Qua trao đổi với cơ quan chức năng địa phương, ENV được biết đối tượng bị bắt giữ là thành viên trong một gia đình “khét tiếng” về buôn bán ĐVHD (*Hồ sơ vụ việc số 9466/ENV*).

Ngày 23/4/2016, Công an huyện Hải Hà đã phối hợp với lực lượng cảnh sát giao thông tịch thu 14kg xương hổ vận chuyển trái phép trên một xe khách. Đối tượng đã bị bắt giữ và khởi tố theo quy định của pháp luật (*Hồ sơ vụ việc số 9546/ENV*).

Ngày 13/5/2016, ENV nhận được tin báo từ người dân về trường hợp 01 cá thể vích (*Chelonia mydas*) bị rao bán tại thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh. Thông tin sau đó đã được chuyển giao đến Phòng CSMT – Công an tỉnh Quảng Ninh và cơ quan này đã ngay lập tức theo dõi cũng như bắt giữ đối tượng mua trên đường vận chuyển. Cá thể vích bị tịch thu đã được thả về biển vào ngày 16/5/2016 (*Hồ sơ vụ việc số 9714/ENV*).

Ngày 6/6/2016, ENV nhận được thông báo qua đường dây nóng về việc 02 cá thể rùa biển hiện đang bị nuôi nhốt tại một nhà hàng trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh. Sau khi ENV chuyển thông tin trên đến Phòng CSMT – Công an tỉnh Quảng Ninh, cùng ngày, cơ quan này đã tịch thu 02 cá thể rùa biển, trong đó có 01 cá thể vích (*Chelonia mydas*) và 01 cá thể đồi mồi (*Eretmochelys imbricata*). Hai cá thể rùa biển sau đó đã được thả về vịnh Hạ Long vào ngày 9/6/2016 (*Hồ sơ vụ việc số 9854/ENV*).

Ngày 8/6/2016, từ nguồn tin báo của người dân, cán bộ hải quan tỉnh Quảng Ninh đã bắt giữ 32 tay gấu (58 kg) tại thành phố Móng Cái. Tuy đối tượng khai báo chủ sở hữu của số tay gấu trên là một người Trung Quốc, ENV cho rằng chuyến hàng này có nguồn gốc từ Nghệ An. Số tay gấu sau đó đã bị tiêu hủy. Cơ quan chức năng cũng đã khởi tố vụ án (*Hồ sơ vụ việc số 9869/ENV*).

Ngày 26/7/2016, lực lượng cảnh sát giao thông tỉnh Quảng Ninh đã kiểm tra một xe khách giường nằm đang

trên đường đến Móng Cái và tịch thu 7 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*). Hai đối tượng vận chuyển đã bị bắt giữ (Hồ sơ vụ việc số 10038/ENV).

Ngày 4/8/2016, Công an tỉnh Quảng Ninh đã kiểm tra một xe tải đông lạnh và tịch thu 53 cá thể tê tê Java (*Manis javanica*). Các cơ quan chức năng đã nhận được thông tin từ cửa khẩu Cầu Treo, khi phương tiện này được xác định là đang di chuyển tới địa bàn tỉnh Quảng Ninh về phía biên giới Trung Quốc (Hồ sơ vụ việc số 10062/ENV).

SƠN LA

Ngày 7/3/2016, cơ quan chức năng tỉnh Sơn La đã thông báo với ENV về trường hợp 01 cá thể gấu bị nuôi nhốt trái phép tại nhà dân trên địa bàn huyện Sông Mã. ENV đã hỗ trợ liên lạc với Trung tâm cứu hộ ĐVHD Hà Nội và cá thể gấu đã bị tịch thu, chuyển giao về Trung tâm vào ngày 17/3/2016 (Hồ sơ vụ việc số 9356/ENV).

Ảnh: CSMT - Công an tỉnh Sơn La

THÁI BÌNH

Ảnh: Chi cục Thủy sản tỉnh Thái Bình

Ngày 4/5/2016, ENV nhận được tin báo từ người dân về 01 cá thể quần đồng (*Caretta caretta*) bị nuôi nhốt tại một nhà thờ trên địa bàn tỉnh Thái Bình. Sau khi ENV thông báo đến Chi cục Thủy sản tỉnh Thái Bình, cá thể rùa biển

đã bị tịch thu và thả về vùng biển huyện Tiền Hải, tỉnh Thái Bình (Hồ sơ vụ việc số 9565/ENV).

THANH HÓA

Ngày 26/7/2016, lực lượng cảnh sát giao thông và CSMT – Công an tỉnh Thanh Hóa kiểm tra một xe khách đang trên đường tới Nghệ An và tịch thu 18 tay gấu. Điều tra của ENV cho thấy vụ việc trên liên quan tới một mạng lưới tội phạm có tổ chức trên địa bàn tỉnh Nghệ An (Hồ sơ vụ việc số 10025/ENV).

THỪA THIÊN HUẾ

Ngày 9/5/2016, ENV nhận được tin báo của người dân qua đường dây nóng về 01 cá thể mèo rừng (*Prionailurus bengalensis*) đang bị rao bán trên Facebook. ENV đã thu thập đầy đủ thông tin và chuyển giao đến Phòng CSMT – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế. Ngày 10/5/2016, Phòng CSMT – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế đã tịch thu thành công cá thể mèo rừng và bắt giữ đối tượng rao bán (Hồ sơ vụ việc số 9607/ENV).

VĨNH LONG

Tháng 10/2015, ENV đã nhận được tin báo từ người dân về 04 cá thể vượn đen má hung (*Nomascus gabriellae*) bị nuôi nhốt tại một nhà hàng trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long. Thông tin này đã được chuyển giao tới các cơ quan chức năng tỉnh Vĩnh Long. Sau rất nhiều nỗ lực, cuối cùng, 04 cá thể trên đã bị tịch thu vào ngày 27/1/2016 và chuyển giao tới Công viên Chăm sóc và Bảo tồn Động vật Vinpearl Safari tại Phú Quốc (Hồ sơ vụ việc số 1836/ENV).

Hồ sơ vụ việc số 5294/ENV

Một cá thể khi bị rao bán trên Facebook. Trong vụ việc này, bằng các nghiệp vụ điều tra, cơ quan chức năng đã theo dõi và bắt giữ đối tượng vi phạm cùng với tang vật gồm nhiều cá thể ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm.

“Nơi tốt nhất để bảo vệ các loài ĐVHD là trong môi trường tự nhiên trước khi chúng rơi vào tay của thợ săn và những kẻ buôn lậu.”

PHÒNG BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Phòng Bảo vệ Động vật hoang dã (ĐVHD) của ENV được thành lập từ năm 2005 nhằm khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng trong nỗ lực ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD bất hợp pháp và tăng cường hiệu quả của các cơ quan thực thi pháp luật tuyến đầu thông qua sự hợp tác, hỗ trợ và chuyên giao thông tin vi phạm từ cộng đồng.

Phòng Bảo vệ ĐVHD vận hành một đường dây nóng miễn phí trên toàn quốc để tiếp nhận thông tin từ người dân về các vi phạm liên quan đến ĐVHD và chuyển giao tới các cơ quan chức năng phù hợp. ENV sau đó làm việc chặt chẽ với cơ quan chức năng, theo sát vụ việc cho tới khi kết thúc và lưu giữ thông tin trong hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia các vi phạm về bảo vệ ĐVHD. Hơn 10.000 vụ việc vi phạm đã được lưu trữ từ khi Phòng Bảo vệ ĐVHD của ENV được thành lập vào năm 2005.

Mục tiêu Phòng Bảo vệ ĐVHD của ENV:

- Khuyến khích sự tham gia của cộng đồng trong nỗ lực ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trái phép
- Hỗ trợ các cơ quan chức năng thực thi pháp luật về bảo vệ ĐVHD
- Lưu giữ thông tin vụ việc và phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng để xác định diễn biến và giải quyết các yếu tố cấu thành của vi phạm liên quan đến ĐVHD
- Cung cấp cho cơ quan chức năng những thông tin khuyến cáo dựa trên tin báo và phân tích về tội phạm liên quan đến ĐVHD

Các nỗ lực của ENV nhằm ngăn chặn nạn săn bắt và buôn bán ĐVHD sẽ không thể đạt được nếu không có sự hỗ trợ từ các đối tác sau:

*Amnéville Zoo
Awely, Wildlife and People
Cleveland Metroparks Zoo
Columbus Zoo and Aquarium
Critical Ecosystem Partnership Fund (CEPF)
Four Paws
Freeland Foundation (ARREST Program)
Houston Zoo
Humane Society International (HSI) of Australia
International Rhino Foundation (IRF)
John D. and Catherine T. MacArthur Foundation
Save the Rhinos International (SRI)
Six Senses Con Dao
The Body Shop Foundation
The Rufford Maurice Laing Foundation
United States Fish and Wildlife Service
World Animal Protection*

ENV cũng xin chân thành cảm ơn các cá nhân từ khắp nơi trên thế giới đã hỗ trợ tài chính, trợ giúp kỹ thuật trong yếu cũng như đóng góp thời gian để tiếp sức cho những nỗ lực của ENV.

THÔNG TIN LIÊN HỆ

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)
Phòng 1701 (tầng 17), tòa nhà 17T5, đường Hoàng Đạo Thúy, Hà Nội
Điện thoại: (04) 6281 5424
Fax: (84 4) 6281 5423
Email: env@fpt.vn
www.envietnam.org
www.facebook.com/EducationForNatureVietnam
www.twitter.com/edu4naturevn